

Návrh koncepce dalšího rozvoje ZUŠ Praha 10, Olešská 2295

Základní umělecká škola (dále jen ZUŠ) je v mnoha směrech v porovnání s ostatními školami zcela specifickou institucí. Je součástí výchovně vzdělávací soustavy a poskytuje vzdělání v jednotlivých oborech základního uměleckého vzdělávání. ZUŠ sice neposkytuje stupeň vzdělání (není zařazeno do klasifikace ISCED), ale je východiskem pro vzdělávání ve středních, vyšších odborných a vysokých školách a konzervatořích. ZUŠ tak tvoří důležitou součást třístupňového uměleckého vzdělávání – ZUŠ, střední a vyšší odborné školy s uměleckým zaměřením, vysoké školy a akademie s uměleckým zaměřením. Absolvování ZUŠ není podmínkou pro přijetí na školu s uměleckým zaměřením. Je to však velkou výhodou a je jen minimum uchazečů o studium na uměleckých školách, kteří se hlásí na tyto školy bez předchozího studia na ZUŠ. Hlavním úkolem ZUŠ není vychovávat pouze mladé umělce, ale především výchova kulturně kultivovaného člověka a vzdělaného a vnímavého posluchače a konzumenta umění.

ZUŠ stejně jako většina škol je zřizována a rušena zřizovatelem, do jehož kompetence spadá. Zřizovatelem ZUŠ Praha 10, Olešská 2295, je Hlavní město Praha se sídlem Praha 1, Mariánské náměstí 2, jehož příspěvkovou organizací tato škola je.

Z hlediska celkového hodnocení úrovně celé školy a z hlediska co nejširší možné nabídky studovaných oborů v ZUŠ je vhodné vyučovat na tomto typu škol všechny čtyři obory stanovené „Rámcovým vzdělávacím programem pro umělecké obory základního uměleckého vzdělávání“ (dále jen RVP ZUV), tj. obor hudební, taneční, výtvarný a literárně dramatický. RVP ZUV vymezuje povinný obsah, rozsah a podmínky vzdělávání. V souladu s RVP ZUV musí být vytvořen „Školní vzdělávací program základního uměleckého vzdělávání“ (dále jen ŠVP ZUV), který vypracovává tým učitelů jednotlivých uměleckých oborů vyučovaných ve škole dle podmínek a možností výuky v podmínkách své konkrétní školy. V ideálním případě tento tým vede vedením školy jmenovaný/á koordinátor/ka pro tvorbu a neustálé doplňování ŠVP ZUV. Za výslednou kvalitu a celkové znění ŠVP ZUV zodpovídá ředitel školy a potvrzuje jej svým podpisem.

ZUŠ Praha 10, Olešská 2295 vznikla jako samostatná organizace v roce 1953 a řadí se mezi tradiční ZUŠ, kde na základě jejího ŠVP ZUV probíhá výuka všech čtyř oborů základního uměleckého vzdělávání, a to obor hudební, výtvarný, taneční a literárně dramatický. Výuka na této škole je realizována kromě sídla školy v ulici

Olešská 2295, Praha 10, kde probíhá výuka všech 4 dříve zmíněných oborů ZUV, ještě také na detašovaném pracovišti v budově U nových vil 3, Praha 10, kde probíhá výuka hudebního a výtvarného oboru ZUV. Vlastníkem obou budov je Magistrát hlavního města Prahy a škola jako příspěvková organizace platí nulové nájemné ročně.

Žáci ZUŠ hradí tzv. úplatu za vzdělání, tj. příspěvek na úhradu nákladů spojených s poskytováním výuky v ZUŠ, který se stanoví ze skutečných průměrných neinvestičních výdajů na žáka příslušného oboru v uplynulém školním roce a o jehož výši rozhoduje ředitel školy. Zájemci o studium musí projít přijímací zkouškou, v které se ukáže jejich nadání pro zvolený obor. Smyslem této zkoušky je zjištění míry talentu a předpokladů pro studium vybraného oboru. Uchazeče o studium v ZUŠ zařazuje ředitel školy pouze na základě této talentové zkoušky a doporučení přijímací komise.

Nyní bych již zaměřil pozornost na konkrétní rozvoj činností ZUŠ Praha 10, Olešská 2295. Jedná se o školu v centru městské části Praha 10 - Strašnice, která dlouhodobě poskytuje vyváženou nabídku uměleckého vzdělávání ve všech vyučovaných oborech. Tradice kvalitní individuální i kolektivní výuky je doplněna společnými projekty a činnostmi žáků různých studijních zaměření. Velmi důležité jsou vize školy, mezi něž patří snaha o dosažení vysoké úrovně uměleckého vzdělávání ve všech vyučovaných oborech, dále snaha o skloubení moderních výukových metod ve výuce s tradicí školy, neboť moderní přístupy jsou samou podstatou její tradice, a v neposlední řadě snaha o rozšíření povědomí okolních regionů o činnosti školy.

Tato ZUŠ je 4 oborovou školou (obory hudební, výtvarný, taneční a literárně dramatický) s celkovým počtem 888 žáků, čímž je zcela naplněna kapacita školy, a z čehož nadpoloviční většina žáků navštěvuje obor hudební (viz Výroční zpráva ZUŠ, Praha 10, Olešská 2295 za školní rok 2022/23). Škola je zapsána do Rejstříku škol a školských zařízení ČR a je řádným členem Asociace ZUŠ ČR. Hlavním úkolem této školy z pedagogického hlediska je úspěšná realizace a neustálé vylepšování a zdokonalování ŠVP ZUV (vždy od 1. 9. kalendářního roku), podle kterého probíhá výuka ve čtyřech oborech základního uměleckého vzdělávání (hudebním, výtvarném, tanečním i literárně dramatickém). Výuka probíhá kromě sídla školy ještě v jednom objektu Prahy 10. Z toho vyplývá velmi důležitý úkol pro management školy - zkoordinovat výuku všech čtyř vyučovaných oborů ZUV v obou objektech a místech výuky k úspěšnému průběhu a realizaci pedagogického procesu a ku prospěchu a

spokojenosti jak žáků, tak zákonných zástupců a zástupců rodičovské veřejnosti. Dále je velmi důležité navázat na dlouholetou tradici školy ve výuce jednotlivých předmětů, ale i nabízet žákům moderní trendy výuky nejen v hudebním, ale i ostatních oborech.

Nový ředitel či ředitelka této školy by jako jeden z prvních kroků měl/a vypracovat tzv. SWOT analýzu jako metodu, jejíž pomocí je možno identifikovat silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby týkající se chodu a fungování školy. Umožňuje komplexně vyhodnotit funkci školy jako organizace a nalézt problémy nebo nové možnosti růstu. Je součástí strategického (dlouhodobého) plánování organizace. SWOT analýza patří k základním metodám strategické analýzy, jelikož propojuje poznatky z více oblastí a umožňuje zvážit různé možnosti dalšího rozvoje organizace. Stejně důležitá jako SWOT analýza je tzv. STEP analýza, kterou by nové vedení školy jako organizace mělo také vypracovat. Tato analýza mapuje vlivy politicko-právního, ekonomického, sociálně-kulturního a technologického prostředí a faktorů, které ovlivňují nebo budou ovlivňovat školu jako organizaci.

V rámci výuky v ZUŠ Olešská již velmi úspěšně pracuje v hudebním oboru několik instrumentálních souborů a komorních uskupení se zaměřením na různé hudební styly a žánry (např. žákovský symfonický orchestr, smyčcové soubory, kapela The Olsen) a pěvecký sbor. Úkolem vedení školy je neustále podporovat a postupně rozšiřovat stávající nabídku školy pro žáky k podpoře jejich realizaci v těchto souborech, sborech či orchestrech nejrůznějších typů, stejně jako zakládání a uvedení v život nových souborů, orchestrů či sborů sestavených ze žáků školy. Rozšíření této nabídky musí samozřejmě korespondovat s rozšířením ŠVP ZUV. Tyto hudební instrumentální soubory a pěvecké sbory mohou také úspěšně reprezentovat školu na veřejnosti. Totéž se týká i podpory veřejných vystoupení oborů výtvarného, tanečního a literárně dramatického. Na těchto veřejných akcích by všechny čtyři vyučované obory Základního uměleckého vzdělávání měly vzájemně spolupracovat.

Důležitou součástí vzdělávacího procesu školy a výuky je zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a vzdělávání žáků mimořádně nadaných. V obou případech u žáků, kteří jsou podle posudku z pedagogicko-psychologické poradny diagnostikováni jako žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) nebo žáci mimořádně nadaní, může škola v souladu s ustanovením Školského zákona na základě žádosti zákonných zástupců, potvrzení příslušného zařízení a souhlasu ředitele školy, vypracovat individuální vzdělávací plán. Tento

plán, který není součástí ŠVP ZUV, vypracovává škola zpravidla na jeden školní rok. V průběhu školního roku 2022/23 v ZUŠ Olešská nebyl evidován ani jeden žák se ŠVP a žádný z žáků neměl osobního asistenta.

ZUŠ Olešská Praha 10 se dosud nezapojila do projektu „Akademie kultury a umění pro seniory Hlavního města Prahy“, což je projekt pražských základních uměleckých škol a Hlavního města Prahy určený pro seniory v oblasti celoživotního vzdělávání. Jelikož prostory školy jsou v dopoledních hodinách pracovních dnů nevyužity, nové vedení školy by se mělo snažit o zavedení výuky v tomto produktu celoživotního vzdělávání postupně ve všech čtyřech oborech ZUV, vyučovaných na této škole. Zavedením této formy celoživotního uměleckého vzdělávání by samozřejmě došlo k úpravě Zřizovací listiny školy ze strany zřizovatele, jelikož v tomto dokumentu školy musí být uvedeny všechny činnosti školy jak hlavní, tak vedlejší.

Úkolem kvalitní ZUŠ je samozřejmě také reprezentace své práce na veřejnosti a kvalitní spolupráce s partnery. ZUŠ Olešská 2295 organizuje jednak své vlastní interní žákovské koncerty, výstavy a představení nejrůznějšího typu, v rámci své prezentace pořádá i koncerty mimo prostory školy, např. v Koncertním sále Pražské konzervatoře, v Divadle u hasičů, v kostele sv. Václava i jinde. Úkolem nového vedení školy je samozřejmě pokračovat v této prezentaci školy a neustále udržovat a rozvíjet kvalitní vztahy se svými partnery. Nový management školy by ale měl rozšířit své aktivity i do jiných částí Prahy a na koncerty a vystoupení svých žáků a souborů školy hledat neustále nové prostory a příležitosti.

Neméně důležitou formou reprezentace školy je účast žáků školy na různých typech soutěží, vypisovaných jak MŠMT, tak i jinými subjekty a organizátory. Žáci ZUŠ Olešská Praha 10 se každoročně těchto nejrůznějších soutěží zúčastňují s výbornými výsledky, a to především žáci hudebního a výtvarného oboru. Ideální situace by nastala, kdyby škola začala organizovat sama otevřenou soutěž pro některý z oborů, např. nejprve pro žáky ZUŠ a mladé umělce z Prahy 10, a po získání zkušeností s organizací a renomé soutěže ji rozšířit pro mladé umělce z celé Prahy. Vše ale je závislé jednak na odpovídajících prostorových možnostech školy, tak na kvalitní organizaci celé akce.

Důležitým úkolem managementu školy z legislativního hlediska je dodržování a přesné plnění novely Zákona o ochraně osobních údajů č. 101/ 2000 Sb. Tato novela známá pod názvem Obecné nařízení na ochranu osobních údajů neboli GDPR se vztahuje na všechny školy, které pracují s osobními údaji zaměstnanců,

žáků a jejich zákonných zástupců a týká se tím pádem i práce ZUŠ. GDPR ukládá školám (včetně ZUŠ) několik povinností, např. implementace záměrné a nezbytné ochrany dat, vypracování posouzení vlivu na ochranu osobních údajů, jmenování pověřence pro ochranu osobních údajů, zavedení tzv. pseudonymizace osobních údajů, vedení záznamů o činnostech zpracování atd. Nový management ZUŠ Olešská proto musí velmi důkladně a obezřetně s GDPR pracovat a věnovat se přesné práci s výše uvedenými údaji a přesnému plnění této novely Zákona o ochraně osobní údajů.

Závěrem je vhodné připomenout všeobecné výhledové cíle práce na dobré úrovni fungující ZUŠ. Je velmi nutné prohlubovat vzájemnou komunikaci učitele a žáka, směřovat k partnerskému dialogu, pěstovat žakovu osobnost, schopnu prožívat a poznávat pozitivní životní hodnoty a najít životní cíl a procíť vlastní umělecký zážitek. Důležitá je vzájemná a rovnocenná komunikace mezi vedením školy a učiteli a zaměstnanci školy. Je potřebné udržovat kvalitní vztahy se zřizovatelem školy a městskou částí, v níž škola působí, stejně jako se všemi organizacemi, s kterými škola spolupracuje. Škola by měla zaměstnávat ve všech oborech kvalifikované učitele se schopností předat žákům co největší množství svých uměleckých a pedagogických zkušeností a se zájmem o práci s dětmi. Je velmi důležité, aby ZUŠ pracovala na dobré úrovni a byla aktivní součástí života městské části či města. Tyto školy poskytují svým žákům nejenom základy a rozvoj v daných uměleckých činnostech, ale učí je chápat umění jako celek a jako nedílnou součást života. A v tom vidím největší přínos a zásluhu těchto institucí ve vývoji vyspělé lidské společnosti a znalostní společnosti 21. století.

Příloha:

Souhlas se zveřejněním předložené koncepce:

Udělují touto cestou Magistrátu hlavního města Prahy, Odboru školství, mládeže a sportu, souhlas se zveřejněním mnou předložené „Koncepce dalšího rozvoje školy“ na webové adrese www.prahaskolska.eu a na webu školy.

